

močnik. Od sedaj naprej bota pa samo dve vrsti štipendij in sicer 70 gld. za pomočnike in 90 gld. za mojstre. Jedina spremenljiva točke so potni troški. Izjema v tem pravilu je le pri dunajskih prosilcih in sicer se je odmerila za mojstre štipendija 60 gld., za pomočnike pa 50 gld.

Dosedaj so bili na Dunaj 4, v Ustju na Češkem 1 tečaj. Od 4 dunajskih tečajev je bil pri drugem učni jezik češki. 48 obiskovalcev (27 mojstrov in 22 pomočnikov) se razdeli na posamezne kronovine sledeče: Spodnje Avstrijsko 7, Tirolsko 8, Predarelsko 3, Koroško 2, Kranjsko 2, Štajersko 2, Šlezija 4, Češko 22, Moravsko 3, Galicija 4.

Učni črtež na teh tečajih obsega sledeče predmete:

a) jemanje mere, strokovno risanje, prikrojevanje, ročno delo v izdelavi gornjih delov, izdelava spodnjih delov.

b) Izdelovanje čevljev s pomočjo najvažnejših modernih delavskih pripomočkov in strojev, ki se gonijo z roko in nogo.

c) Obrtno knjigovodstvo in kalkulacija.

Kakor poroča strokovni učitelj, ni v začetku tečajevem poprečno skoro noboden prositelj zmožen kopita in vzorce rezati. Noben nima pojma o anatomiji noge, o kalkulaciji. 50 % jih ni zmožnih jemati mero, gorenje dele pripravljati, prešivati. 30 % jih ne zna napravljati spodnjih delov.

V svrhu nadzorstva tečajev učnega napredka itd. se je ustanovil strokovni odbor, ki obstaja iz dvornega svetnika W. Exnerja, kustosa inženjerja L. Loosa, konceptnega adjunkta dr. A. Vetterja, dalje iz voljenih udov tovarnarjev, čevljarjev: Ahorner, izdelovatelj gornjih delov Eigel, dvornega čevljarja Scheer, mojstrov Weigert in Westphal in izdelovalca kopit Wanke.

Strokovni odbor ima vsaki teden pogovore, h katerim se kličejo tudi učenci, in v vsakem tečaju je eno veliko zborovanje.

Od čevljev izdelanih v teh tečajih je bilo 74 parov iz prijaznosti naročenih. Razun teh čevljev se je oddalo zastoj 8 parov potrebnim učencem c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja in 19 parov c. kr. sirotišnici v IX. okraju.

Med drugimi, v tečajih izdelanimi predmeti je omeniti: noge iz mavca, risarije, kopita, krojne vzorce različne velikosti in oblike, ki so se z ozirom na poznejše event. učno delovanje dale absolvertom.

Kar se tiče nadaljne usode posameznih obiskovalcev, bi bilo opomniti:

Bogocz (sedaj na Dunaju) gre v svojo šlezko domovino, da ustanovi tam privatno učilnico. Eder (Kindberg) predava in poučuje v zadrugi. Hiebsch (Mariaschein) ravno tako. Jamnik, Veverka, Vrána, (Praga) imajo postati strokovni učitelji. Octovsky, Laštovka bota postala potovalna učitelja na Češkem. Celewicz in Metzger sta voditelja in predelavca v galiških deželnih in vzornih delavnicah.

Wenzel je postal voditelj levovske vojaške dobavne družbe itd. itd.

Prihodnje leto bodo 4 tečaji na Dunaju in 8 tečajev izven Dunaja.

Razun tečajev za čevljarske mojstre so se po naročilu c. kr. trgovinskega ministerstva t. l. ustanovili na c. kr. tehnološkem obrtnem muzeju mojsterski tečaji za stavbene mizarje mojstre. Udeležujejo se jih lahko mizarji iz vsek kronovin tostran Litave in sicer se je prvi tečaj te vrste začel že koncem marca t. l.

Obrtnijske raznoterosti.

Kako na Angleškem posvečujejo nedelje. Za večji del evropskih prebivalcev so nedelje in prazniki dnevni počitka in zabave; za železnične, poštne in druge uradnike, in mnogokrat tudi za posle, pa dnevi napornega dela. Večina ljudij misli da spolnijo svoje verske dolžnosti, ako greje samo k božji službi v cerkev ali še to ne. To pa ni dosti. Angleški narod je zelo praktičen, ne péča se z nobenimi ničemurnimi rečmi in trgovino ceni višje kot vse, in vendar, kako posvečuje nedelja in praznike! Že v soboto popoldne neha vse delo, zakaj čas je treba porabiti za nakupovanje raznih stvari, zabavo in drugo. Če gremo v soboto ob eni uri popoldne skozi ulice Londona ali pa drugzega angleškega mesta, kjer so štacune, delavnice itd., vlada tam šum in gnječa dvakrat tako velika nego navadno. Po južini grejo cele družine na sprehód in se kratkočasijo z raznimi igrami, katerih se udeležujejo revni in bogati. Druzega dne zjutraj (v nedeljo), komaj se človek prebudi, zdi se mu čudno, da na ulicah vlada nenavadna tišina. Kavarne in gostilne so prazne, vsak je domá. Po zajutreku gre vsak, kdor le more v cerkev. Pošta je zaprta, večina železničnih vlakov ne vozi, samo zjutraj in zvečer vozijo nekateri vlaki, omnibusi in tramvaji in sicer s tem namenom, da pospešujejo obiskovanje cerkev. Vse prodajalnice so zaprte. V gostilnah in hotelih je dovoljeno prodajati jedi in pijače samo tistim, kateri se skažejo, da je njih domačija od mesta 6 milj oddaljena. Na Angleškem se nihče ne upa v nedeljo prirediti kakšno plesno veselico. Ravno tako se posvečujejo nedelje in prazniki v Kodanju, poglavitem mestu Danske. Tu so celo lekarne in trafike zaprte. Če je kadilec ali „šnofalec“ pozabil kupiti v soboto smodke in tobak, ima v nedeljo post. — Kako je s posvečevanjem nedelj in praznikov pri nas? Vsak naj sam pogleda!

Velikanski viri potroleja. Pred nekaj dnevi so v Sistersville, v Ameriki zavrtali nov velikanski vir potroleja, iz tega vira pridobe vsako uro po 250 sodčkov potroleja ali 6000 sodčkov na dan. Ta novi vir je lastnina Victor družbe v West Virginiji. Nahaja se na Weekly farmi v Wick okraju v Tayler County v bližini Sisterville in kakih 600 čevljev od velicega Kyle vira, lastnina Devonian družbe, kateri daje na uro 30 do 40 sodčkov potroleja. Novi vrelec je takoj pri zavrtanju dajal po 100 do 110 sodčkov potroleja v uri, nekaj ur kasneje pa že po 200, zadnja poročila po naznanjajo radovednemu svetu, da celo po 250 sodčkov potroleja na uro pridobe iz tega vrelea. Sedaj bodo napravili velike sesalne priprave in vsakdo hoče poskusiti tam svojo srečo.

Mlinska obrt se v Rusiji grozno hitro razvija zlasti ob Volgi. V petih gubernijah je 41 velicih trgovinskih mlinov, ki slednji dan nameljejo $2\frac{1}{2}$ milijona kilogramov moke. Poleg teh mlinov je pa v onih krajih več manjših mlinov, ki delajo za plačilo in na leto pomeljejo do 245 milijonov kilogramov žita. Mlinarji si prizadevajo doseči, da se bi iz Rusije izvažala moka, ne pa žito.